

Richtlijnen voor het milieueffectrapport

Accurecycling te Leeuwarden

Opgesteld door Gedeputeerde Staten van Fryslân

December 1998

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1.	INLEIDING	1
2.	PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	1
	2.1Probleemstelling	1
	2.2Doel	2
	2.3Besluitvorming	3
3.	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN VARIANTEN	3
	3.1Voorgenomen activiteit	3
	3.2Varianten	6
	3.3Nulalternatief	6
	3.4Meest milieuvriendelijke alternatief	6
4.	BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING	6

5.	GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	7
6.	VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	8
7.	LEEMTEN IN INFORMATIE	8
8.	EVALUATIEPROGRAMMA	8
9.	VORM EN PRESENTATIE	9
10.	SAMENVATTING VAN HET MER	9

1. INLEIDING

Internationale Accuverwerking Oldenburger Nederland B.V. heeft het voornemen een installatie op te richten waarmee op jaarbasis 25.000 ton loodhoudende accu's verwerkt kunnen worden. Deze installatie zal geplaatst worden op het terrein van de firma Oldenburger aan de Newtonweg te Leeuwarden.

Ter ondersteuning van de besluitvorming wordt de m.e.r.-procedure doorlopen. Voor de vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân bevoegd gezag en dient door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu een verklaring van geen bedenkingen te worden afgegeven. Voor de vergunningverlening in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is het Wetterskip Fryslân bevoegd gezag. Gedeputeerde Staten treden op als coördinerend bevoegd gezag.

De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant. Bij brief van 28 september 1998 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de inhoud van het milieueffectrapport.

Bij het opstellen van deze richtlijnen heeft het bevoegd gezag rekening gehouden met de adviezen en inspraakreacties die zij heeft ontvangen

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

2.1 Probleemstelling

De startnotitie meldt onder de beschrijving van de probleemstelling dat op dit moment er geen be-/verwerkingscapaciteit voor oude loodaccu's in Nederland aanwezig is. De in Nederland ingezamelde accu's, circa 25.000 ton op jaarbasis, worden voornamelijk verwerkt in België en (Noord-) Frankrijk.

Deze probleemstelling dient in het MER verder uitgewerkt te worden. In het recente verleden is gebleken dat bij de vergunningverlening doelmatigheidsaspecten nadrukkelijk dienen te worden meegewogen. Om deze reden zal het MER informatie moeten bevatten over de voorgenomen capaciteit in relatie tot het aanbod en de hoogwaardigheid van de verwerkingstechniek.

Ter onderbouwing van de voorgenomen capaciteit moet dus informatie worden gegeven over:

- het huidige aanbod van loodaccu's in Nederland, de geografische spreiding in dit aanbod en eventueel aanbod vanuit het buitenland;
- het verwachte toekomstige aanbod van loodaccu's;

- de huidige samenstelling van de loodaccu's en eventuele veranderingen in de samenstelling in de toekomst;
- eventuele andere initiatieven in Nederland voor de verwerking van loodaccu's. Op dit moment zijn er geen andere initiatieven. Indien er toch een of meerdere initiatieven worden gestart, dienen deze te worden beschreven.

De doelmatigheid van het voornemen dient expliciet te worden onderbouwd. Betrek hierbij scenario's voor enerzijds het aanbod van accu's op de korte en middellange termijn en anderzijds fluctuaties in de prijzen voor met name lood en loodpasta over de afgelopen tien jaar.

Het landelijk beleid voor de verwerking van accu's is omschreven in het Meerjarenplan Gevaarlijk Afval II (MJP GA II). De informatie uit de Startnotitie over het beleid kan in het MER worden overgenomen. Over de hoogwaardigheid van de techniek wordt in de Startnotitie aangegeven dat voldaan wordt aan de minimumstandaard zoals vastgelegd in het MJP GA II. Het MJP GA II heeft de minimumstandaard geformuleerd in de zin dat alle samenstellende componenten van de accu's nuttig toegepast dienen te worden. De verwerking die door de initiatiefnemer toegepast gaat worden dient hieraan getoetst te worden. Derhalve dient in het MER te worden beschreven hoe 100% nuttige toepassing gerealiseerd gaat worden. Hiervoor dient informatie gegeven te worden over de bestemming van het lood, de loodpasta, het zwavelzuur en de kunststoffen en de wijze waarop de afzet is gegarandeerd.

Hierbij dient specifiek te worden ingegaan op de bestemming van loodmetaal en loodpasta aangezien er in Nederland geen loodverwerkers werkzaam zijn die deze kwaliteit kunnen verwerken. Ingegaan dient te worden op de eisen die aan de samenstelling van de producten worden gesteld en op welke wijze deze gegarandeerd worden. Speciale aandacht dient geschonken te worden aan de samenstellingseisen van het kunststofproduct in relatie tot de hergebruikmogelijkheden. Tevens dient te worden aangegeven wat de mogelijkheden voor de producten zijn indien niet aan de gestelde eisen kan worden voldaan.

2.2

Doel

In de startnotitie wordt als doel omschreven:

Internationale Accuverwerking Oldenburger Nederland B.V. wil een installatie opzetten voor de be-/verwerking van het Nederlandse aanbod aan loodaccu's van 25.000 ton op jaarbasis.

In de startnotitie (pagina 12) wordt echter aangegeven dat rekening wordt gehouden met de mogelijkheid van verwerking van geïmporteerde loodaccu's. Het MER zal duidelijk moeten aangeven in hoeverre wordt beoogd geïmporteerde accu's te gaan verwerken.

2.3 Besluitvorming

Geef aan voor welke besluiten het MER is opgesteld. Beschrijf welke procedure en welk tijdpad wordt gehanteerd en welke adviesorganen en instanties bij de besluitvorming zijn betrokken. Geef ook de besluiten aan die in een later stadium nog moeten worden genomen om een voorgenomen activiteit te realiseren.

Hoofdstuk 5 van de startnotitie geeft aan welke besluiten van invloed zijn op het voornemen. In het MER zal aanvullend beschreven moeten worden dat er geen sprake is van een zonering van het bedrijventerrein.

Uit de genoemde besluiten zullen concrete (milieu)grens- en streefwaarden moeten worden afgeleid, waaraan het voornemen moet voldoen, zoals maximale emissies naar lucht/bodem/water en de geluidnormering.

Hoofdstuk 5 en 6 van de startnotitie geven informatie over de besluiten ten behoeve waarvan het MER wordt opgesteld en wat de planning en procedure is voor de besluitvorming. Deze informatie kan in het MER worden overgenomen.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN VARIANTEN

Voor de onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de varianten volgens dezelfde methode en met het-zelfde detailniveau worden beschreven. Daarnaast is een beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief verplicht.

3.1 Voorgenomen activiteit

Het MER dient het volgende te beschrijven:

Situering

- begrenzing, omgeving en ontsluiting van het terrein waarop de deelactiviteiten plaats vinden;
- delen van de installaties die in pandig worden gerealiseerd;
- situering en aard van de verharding (inclusief vloeistofdichte vloeren).

Aanvoer, acceptatie en opslag

- de inzamelingsstructuur waaronder de wijze van aanvoer, acceptatieprocedure voor aanvoer van accu's, de verantwoordelijkheden bij de inzameling; met specifieke aandacht voor het veiligheidsaspect als gevolg van vervoer van gevaarlijke stoffen (inclusief een beschrijving van de vervoerscontainers);
- de verkeersaantrekkende werking van het initiatief en de aanvoerroutes;
- de bestemming van niet geaccepteerd aanbod;
- wijze van opslag, capaciteit van opslag, inclusief buffercapaciteit en verblijftijd (maximaal, minimaal, gemiddeld), van accu's, deelstromen,

- chemicaliën, proceswater, etc.
- de aan- en afvoertijden en de aan- en afvoerfrequentie.

Zuurverwijdering

- het beoogde "knijpen" en het tijdelijk opslaan in de opslagruimte om het zwavelzuur uit te laten lekken dient toegelicht te worden; specifiek moet worden aangegeven hoeveel van het relatief schone en niet verdunde zuur wordt opgevangen en hoeveel in het watercircuit terecht komt.

Breken en scheiden

- aangegeven dient te worden dat het breken van de accu's inpandig plaatsvindt;
- duidelijkheid moet gegeven worden over de te verkrijgen deeltjes-grootte- en verdeling bij het breken aangezien deze de mogelijke scheiding en de zuiverheid van de producten direct bepalen:
Dit is met name van belang voor de vaste fracties (loodmetaal, kunststoffen en "reststoffen") die in eerste instantie door een roosterscheiding en dan door hydro-cyclonage gewonnen worden. Specifiek dient daarbij ingegaan te worden op de functie van het recyclewater;
- massabalansen van het totale proces van verwerking;
- aangegeven dient te worden in hoeverre zich insluitverschijnselen bij het breken van dit zachte metaal kunnen voordoen en welke gevolgen dit heeft voor de zuiverheid van de af te zetten producten;
- aangegeven dient te worden wat de kans is dat met lood verontreinigde stromen ontstaan, die bestemd zijn voor de C2 deponie.

De bovenstaande informatie dient onderbouwd te worden met gegevens van reeds in werking zijnde vergelijkbare installaties.

Proceswater

- in de startnotitie wordt de verwachting uitgesproken dat het geneutraliseerde water op het riool geloosd kan worden. Deze stelling dient in het MER onderbouwd te worden. De samenstelling van het afvalwater dient te worden beschreven. Vergelijk dit met de lozingseisen. Geef tevens aan wat de mogelijkheden zijn indien het afvalwater niet voldoet aan de lozingseisen.

Bedrijfsvoering en controle

- de tijden waarop de verschillende onderdelen in bedrijf zullen zijn (avond of nacht; zon- en feestdagen);
- procedures die worden gevolgd en maatregelen die worden getroffen om de emissies bij storingen te beperken;
- wijze van controle op en monitoring van de kwaliteit en kwantiteit van aan- en afgevoerde materialen, inclusief de te hanteren kwaliteitscriteria;
- monitoring van geluidsemissies en emissies naar lucht, grond- en oppervlaktewater en bodem;
- wijze waarop de controle op de vloeistofdichtheid van vloer en eventueel onderliggende folies wordt uitgevoerd.

3.2 **Varianten**

De keuze van de varianten moet worden gemotiveerd.

De volgende mogelijke varianten dienen te worden beschreven:

- het toepassen van waterzuiveringstechnieken met als doel de totale zoutvracht te verkleinen;
- maatregelen die leiden tot minimalisatie van de hoeveelheid afvalwater.

3.3 **Nulalternatief**

Gegeven de doelstelling van de initiatiefnemer is het nulalternatief geen reëel alternatief. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief autonome ontwikkeling als referentie voor de vergelijking van de milieugevolgen van het initiatief.

3.4 **Meest milieuvriendelijke alternatief**

Het meest milieuvriendelijke alternatief dient, zoals reeds in de startnotitie opgenomen, uit te gaan van de "best technical means". Specifiek worden daarbij genoemd maatregelen ter beperking van emissies naar lucht en water.

Bij de beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief dient aandacht te worden besteed aan de (on)mogelijkheden van aanvoer per schip.

4. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING**

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie aan de Newtonweg in Leeuwarden en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (geluid, luchtverontreiniging, water, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals dichtbijgelegen woningen en bedrijfsgebouwen.

Gezien de aard van de activiteit en de ligging van de installatie kan bij de beschrijving van de bestaande situatie prioriteit gegeven worden aan de

beschrijving van de bestaande situatie prioriteit gegeven worden aan de beschrijving van:

- de huidige geluidbelasting in het studiegebied aan de hand van het referentieniveau van het omgevingsgeluid;
- de huidige kwaliteit van het oppervlaktewater.

De bestaande luchtkwaliteit kan globaal beschreven worden.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed (bijvoorbeeld hergebruik van materialen, energiewinst, vermindering van transportkilometers);
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een "worst case scenario" worden gebruikt; betrek hierbij specifiek op mogelijke onzekerheden in de procesvoering die leiden tot verontreiniging van producten zodat hergebruikmogelijkheden worden beperkt of onmogelijk gemaakt;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal; besteedt hierbij speciale aandacht voor de onderbouwing van emissies op basis van ervaringen met vergelijkbare installaties (zie ook paragraaf 3.2);
- beschrijf zowel de gevolgen in de aanlegfase als de gebruiksfase en de fase na de beëindiging voor zover van toepassing;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die de gestelde normen (bijna) overschrijden;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd.

Het MER dient een kwantitatieve beschrijving te geven van:

Lucht

- immissieconcentraties voor stof en vluchtige koolwaterstoffen (ten gevolge van transport);

Water

- de gevolgen van het lozen van afvalwater voor de kwaliteit van het oppervlaktewater door het verstrekken van informatie over zoutvracht en gehalten aan loodverbindingen in het afvalwater;
- de effecten op bodem- en grondwaterkwaliteit bij calamiteiten;
- de effecten op de waterhuishouding.

Geluid en trillingen

- de gevolgen voor de geluidbelasting. Geef geluidcontouren in stappen van 5 dB(A) etmaalwaarde geluidcontouren;
- de geluidbelasting door transport nabij woningen in de omgeving;

- de mate waarin trillingen worden ondervonden door woningen in de omgeving.

Een kwalitatieve beschrijving dient gegeven te worden van de gevolgen voor de veiligheid voor personeel en omwonenden.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit, de varianten en het meest milieuvriendelijke alternatief moeten onderling en met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, wordt een indicatie gevraagd van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie. Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân zullen bij het besluit voor de vergunningverlening aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat Internationale Accuverwerking Oldenburger Nederland B.V. in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te

verrichten evaluatieonderzoek.

9. **VORM EN PRESENTATIE**

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de voorgenomen activiteit, de varianten en het meest milieuvriendelijke alternatief. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen en figuren. Voor de presentatie wordt aanbevolen:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. **SAMENVATTING VAN HET MER**

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit, de varianten en het meest milieuvriendelijke alternatief;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit, de varianten en het meest milieuvriendelijke alternatief;
- belangrijke leemten in kennis.